

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2026-213

2.3.2026

Fremtind Forsikring AS

Sykeforsikringer/barnekasko

Barneforsikring – dysleksi – VMI – meldefrist – foreldelse – fal. §§ 11-1, 18-5 og 18-6.

Forsikrede, f. 2001, var omfattet av en barneforsikring tegnet av forsikringstaker. Foretaket sendte forsikringsdokumenter til forsikringstaker i 2019, og til forsikrede i 2021. Meldefristen var fremhevet i forsikringsbeviset, jf. fal. § 11-1 andre ledd bokstav c. I 2018 ble forsikrede henvist til kartlegging av lese- og skrivevansker, og det ble konkludert med at forsikrede hadde lese- og skrivevansker. Iht. veiledende invaliditetstabell for sykdommer hos barn gir dysleksi uten tilleggsvansker mellom 0-3 % VMI. Forsikrede meldte krav i 2024 under henvisning til at dysleksien ødela skolegangen. Foretaket avsto under henvisning til at meldefristen var oversittet. Saken reiste spørsmål om foretaket hadde sannsynliggjort at forsikrede hadde oversittet meldefristen. Subsidiært om kravet var foreldet. Nemnda bemerket at forsikrede hadde fått en diagnose som ikke nødvendigvis medførte noen VMI. Forsikrede hadde da heller ingen foranledning til å melde kravet. Meldefristen var ikke oversittet, og kravet var heller ikke foreldet. Nemnda ga forsikrede medhold.

Saksfremstilling

Forsikrede (f. 2001) var omfattet av en barneforsikring tegnet av forsikringstaker.

Forsikrede ble ifølge PPT-skriv 4.7.18 henvist til kartlegging av lese- og skrivevansker. Henvisningen ble gjort av ansatte ved hennes videregående skole. Hun møtte til samtale og kartlegging 4.5.18. Av rapporten fremkommer at forsikrede ut fra LOGOS indikatorskjema oppfylte diagnosekriteriene for dysleksi.

I brev av 18.9.19 fremgår at forsikringsdokumentene ble utstedt til forsikringstaker. I brev av 15.11.21 fremgår derimot at forsikringsdokumentene ble utstedt til forsikrede.

Foretaket mottok skademelding fra forsikrede 26.9.24. Forsikrede beskrev situasjonen som følger:

Det ble funne ut at eg har Dysleksi når eg gjekk 2 klasse på videregående skule. Selv om mine foreldre har merket at her er det noe som ikke er normalt ville ikke skulen ta dette videre då skulen meinte eg "bare er sånn". Dette begynte helt siden 1.klasse på barneskolen. han på PPT sa og at han mente eg hadde Dyskalkuli så valgt å ikke ta en egen test på dette.

Mine foreldre har mast og mast både på barne skulen og på ungdomsskulen men fekk det samme til svar. Ikke før på 2 klasse i videregående var det en lærer som tok dette seriøst og ville ta dette videre for utgreiing, og det viste seg til at eg har og har alltid hatt Dysleksi.

Eg har følt meg nærmest ubrukelig gjennom skolegangen då eg ikke skjønnte noe av undervisningene. [...] Eg ønsker en erstatning på at eg har ikke fått den hjelpen eg har trengt gjennom skolegangen min. Som då har ødelagt hele skoleopplevelsen.

Foretaket avsto kravet 27.9.24, under henvisning til oversittet meldefrist, jf. fal. § 18-5 første ledd.

Forsikrede klagde på avslaget 21.10.24, og skrev:

[...] I tillegg så står det i opplysnings brevene vi har fått tilsendt avsnitt 5.1.2 står det ingen ting om at dette gjelder Dysleksi, ADHD, eller liknende det som står er bare om visst det er en sykdom som gjør det invalid "medisinsk invaliditet". Det er ikke alle som tenker at dette gjelder dysleksi. siden Dysleksi ikke trenger medisin for å bli bedre av. [...] grunnen for at jeg ville søke om erstatning var fordi jeg har hatt en traumatisk skolegang. [...]

Forsikrede opplyste 23.2.25 at:

Då eg fekk diagnosen var det ingen informasjon eller dei vi spurte ga ingen informasjon om at me kunne søke om erstatning. Dette oppdaget vi ved en tilfeldighet då en i familien fikk vite at man kunne søke erstatning.

Foretaket opplyste 18.3.25 at:

[...] forsikringsdokumentene årlig er sendt til forsikringstaker [forsikredes far]. Det er ikke sendt forsikringsbevis til klager etter fylte 18 år. Barneforsikringen opphørte 15.11.2021 da klager fylte 20 år. Aktuell ytelse ville vært erstatning for varig, medisinsk invaliditet. så da søkte vi også.

Videre skrev foretaket 24.3.25 «Vedlagt er bevis fra 2012. Fra og med 2013 ble ikke beviset endret, og det ble vist til dette beviset ved fornyelser».

Foretakets rådgivende lege vurderte saken 17.12.25:

Min vurdering i denne saken uavhengig av alder og tidsfrister er at FO vurdert ut fra PPTs LOGOS test er at det hos FO foreligger VMI som jeg vil estimere til 2%. Andre diagnoser utover dysleksi har ikke vært vurdert selv om PPT nevner at både oppmerksomhet og konsentrasjon kunne testes nærmere da PPT er klar på at de bare har gjort en lese- og skrive test. Det foreligger derfor ingen tilleggsdiagnoser så vidt jeg kan se. Konklusjon: FO har VMI 2%.

Forsikrede har i det vesentlige anført at meldefristen ikke er oversittet. Det står ikke noe om en frist ved for sent oppdaget dysleksi i barneforsikringen. Forsikrede håper på en erstatning for mye tapt skolegang og masse negativt ved skolen da hun ikke har fått den hjelpen hun har hatt behov for.

Foretaket har i det vesentlige anført at kravet er tapt som følge av oversittet meldefrist, jf. fal. § 18-5 første ledd, vilkårene pkt. 4.6 og forsikringsbeviset.

Det følger av vilkårene pkt. 4.1.2, at forsikringstilfellet inntreffer to år etter at sykdommen ble konstatert. Sykdommen ble konstatert 4.7.18, og to år etter er 4.7.20. Meldefristen er ett år etter dette, altså 4.7.21. Forsikrede meldte krav 26.9.24, altså lenge etter fristen løp ut. Foretaket gjør også gjeldende at det objektivt sett forelå vmi pr. juli 2020 (to år etter diagnose), som iht. vilkårene er tidspunktet for forsikringstilfellet. Det vises i den sammenheng særlig til omtale av diagnosen i Store norske leksikon: «Dysleksi er en medfødt disposisjon og man kan ikke bli kvitt dysleksien sin, men målrettet trening hjelper.» Under henvisning til rapporten fra PPT 4.7.18 må det dermed legges til grunn det forelå en VMI (dvs. over 0 %). Ut fra dette, må VMI anses å ha vært til stede allerede ved diagnose i 2018, og i hvert fall etter ytterligere to år med fortsatte plager. Dette støttes også av at rådgivende lege i sin vurdering har lagt til grunn en VMI på 2 % basert på PPTs LOGOS test i 2018. Invaliditet forelå altså allerede fra 2018 og har ikke endret seg.

Tidligere nemndspraksis (2025-22, 2025-21 og 2016-436) er ikke relevant, da disse gjaldt mindreårige. Forsikrede var 18,5 år gammel da forsikringstilfellet inntraff. Dette følger også forutsetningsvis av FinKN-2016-436. Forsikringstaker og forsikrede har også plikt til å lese forsikringsvilkårene, jf. FinKN-2019-245. Hun kan altså ikke høres med at hun ikke kunne vite om meldefristen som står i avtalen.

Foretaket anfører at forsikrede uansett må identifiseres med forsikringstaker, slik at foretaket har overholdt plikten til å opplyse om meldefristen i forsikringsbeviset, jf. fal. § 11-1. At disse identifiseres følger også av vergemålsloven § 17. Domstolene har også lagt til grunn identifikasjon mellom verge og mindreårig barn i saker som gjelder erstatning, jf. Rt-2000-915, HR-2019-741-A,

LG-2020-88922 og LA-2013-41892. At forsikrede var kjent med dekningen er ingen betingelse for at meldefristen starter å løpe, jf. Forsikringsavtaleloven med kommentarer s. 712.

Foretaket anfører også at kravet er foreldet ettersom forsikrede hadde kunnskap om de forhold som begrunner kravet i juli 2018. Alle vilkår for erstatning var oppfylt på det tidspunktet. Kravet ble først meldt 26.9.24, som er etter utløpet av foreldelsesfristen 1.1.22. Det samme vil være tilfelle dersom man legger til grunn at forsikrede først fikk kunnskap om kravet sommeren 2020, ettersom kravet da ville vært foreldet 1.1.24.

Foretaket bemerker også at avtaleloven (avtl.) § 36 ikke er relevant i denne saken, ettersom bestemmelsen ikke gir adgang til å tilsidesette lovverk, herunder fal. § 18-5.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Saken gjelder krav om ménerstatning som følge av dysleksi. Spørsmålet er om foretaket har sannsynliggjort at forsikrede har oversittet meldefristen, jf. fal. § 18-5 første ledd. Subsidiært om kravet er foreldet, jf. fal. § 18-6 første ledd.

Fal. § 18-5 fastsetter at den som i ulykkes- eller sykeforsikring har rett til erstatning, «mister retten dersom kravet ikke er meldt til forsikringsforetaket innen ett år etter at den berettigede fikk kunnskap om de forhold som begrunner krave».

Ifølge vilkårene er det forsikrede som har rett til en eventuell ménerstatning, jf. pkt. 4.5. Det er altså forsikredes «kunnskap om de forhold som begrunner kravet» som utløser meldefristen på et år, jf. også blant annet 2025-21.

Fristen starter å løpe når man har positiv kunnskap om et faktum som utgjør et forsikringstilfelle, se f.eks. avgjørelse 2013-553 og 2016-436. Med forsikringstilfelle menes en omstendighet, begivenhet eller tilstand som utløser ansvar for forsikringsforetaket, jf. Rt-2000-59 på s. 67 og Rt-2014-379 avsnitt 19», jf. HR-2020-1262-A avsnitt 26. Det er i utgangspunktet ikke krav om at den berettigede er kjent med at det foreligger en forsikring, eller at vedkommende kjenner til forsikringens dekningsfelt.

Spørsmålet er etter dette når forsikrede fikk positiv kunnskap om et faktum som utgjør et forsikringstilfelle.

I aktuelle sak fastsetter vilkårene at forsikringstilfellet for varig medisinsk invaliditet/ménerstatning tilknyttet sykdom inntreffer to år etter at sykdommen ble konstatert, jf. vilkårenes pkt. 4.1.2. Konstatering skjer ifølge pkt. 4.1.1 når diagnose for sykdom/sykdomstilstand første gang er stilt av lege.

Meldefristen er regulert i vilkårenes pkt. 4.6, som fastsetter at krav på erstatning må meldes innen ett år etter at forsikringstilfellet er inntruffet. Meldefristen er også tatt inn i forsikringsbeviset.

Meldefristen vil etter dette i utgangspunktet være oversittet dersom kravet ikke er meldt innen (samlet) tre år etter at dysleksi-diagnosen for første gang ble stilt av lege. For sykdommer der diagnose ikke stilles av lege, er det naturlig å innfortolke andre sakkyndige, f.eks. psykologer.

Når det er tale om krav om utbetaling som følge av varig medisinsk invaliditet, må forsikrede også ha positiv kunnskap om at sykdommen medfører en varig medisinsk invaliditet, for at fristen kan starte å løpe.

Saken gjelder dysleksi. Nemnda legger til grunn at dysleksi ikke alltid medfører en varig medisinsk invaliditet. Se f.eks. Veiledende invaliditetstabell for sykdommer hos barn hvor dysleksi uten tilleggsvansker gir mellom 0-3 % VMI, jf. pkt. 2.6.

Foretaket, som har bevisbyrden for oversittet meldefrist, har først etter sekretariatets vurdering fremlagt saken for rådgivende lege, som i vurdering 17.12.25 vurderte VMI til 2%. Foretaket har frem til dette tidspunktet kun vist til «rapporten fra PT av 04.07.2018, der det konkluderes med at lytteforståelse ligger i området mellom betydelige og moderate vansker og at leseforståelser er 70 ord/min, som er betydelig under snittet på 125 ord/min» og at det dermed må legges til grunn det forelå en VMI over 0 %.

Ettersom det er tale om en diagnose som ikke alltid gir en invaliditetsgrad, er det etter nemndas syn ikke nødvendigvis slik at forsikrede, forut for rådgivende leges erklæring i desember 2025, hadde positiv kunnskap om at hennes grad av dysleksi (herunder testresultater) utgjorde en varig medisinsk invaliditetsgrad. Forsikrede skrev selv i intern klage til foretaket 21.10.24 følgende:

[...] I tillegg så står det i opplysnings brevene vi har fått tilsendt avsnitt 5.1.2 står det ingen ting om at dette gjelder Dysleksi, ADHD, eller liknende det som står er bare om visst det er en sykdom som gjør det invalid "medisinsk invaliditet". Det er ikke alle som tenker at dette gjelder dysleksi. siden Dysleksi ikke trenger medisin for å bli bedre av. [...] grunnen for at jeg ville søke om erstatning var fordi jeg har hatt en traumatisk skolegang. [...]

Uttalelsen tilsier etter nemndas syn at forsikrede ikke hadde kunnskap om en varig medisinsk invaliditet. Slik saken er opplyst, finner nemnda etter en konkret vurdering at forsikrede ikke hadde kunnskap om de forhold som begrunnet kravet forut for ett år før kravet ble meldt foretaket. Kravet er da ikke meldt for sent.

Ettersom nemnda har konkludert med at forsikrede ikke hadde kunnskap om kravet forut for ett år før kravet ble meldt, er kravet heller ikke foreldet.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Forsikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Barbro Paulen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).